

Salih Güney, Herkül'ün çalınan üst yarısının geri getirilmesi için film çekecek

Eski jön peşinde

tarikh

UZUN yıllar Amerika'da yaşadıkdan sonra Türkiye'ye dönen sinema sanatçısı Salih Güney, bir süre önce yerleştiği Antalya'da, çalınan tarihi eserlerin izini sürmekte şu sıralar...

O şimdi, üst yarısı çalınan ve yıllar sonra New York'taki Metropolitan Müzesi'nde bulunan, İ.S. 170-192 yıllarından kalma Herkül heykelinin iki yarısının da ait olduğu yerde biraraya getirilmesi için çaba harcayanlardan biri... Gazeteci-yazar Özgen Acar'ın büyük bir sabır, duyarlılık ve dedektif ruhuyla peşine düşüp ortaya çıkardığı olaylardan biri Herkül'ün parçalanıp çalınması.

Herkül heykelinin dramı Karikatürist Orhan Coplugil'in çizgisine böyle yansıdı.

ÇALINAN GÜNEŞ

Salih Güney de tahrip edilen, satışa çıkarılan, yok edilen tarihe karşı sorumluluk adına, işin bir kısmından tutuyor. Bir senaryo yazmış: "Çalınan Güneş". Hem oynayarak, hem de yöneterek filmini çekmek için kolları sıvamış. Hikaye, o kadar basit değil; bilimle uğraşan insanların, arkeologların,

kimi müze müdürlerinin, çok az da yetkili ve ilgililerin özverilerini içinde saklıyor, her türlü vahşi yöntemi, gizli ve karanlık ilişkiyi, öldürülme korkusunu ve nihayet cinayeti içeriyor. "Gerçek olaylara dayanan bir serüven filmi olacak" diyor Güney. İngilizce ve sesli olarak

çekilecek filmde elde edilecek gelirin tamamı ise açık hava müzelerinin temizliği ve düzenlenmesi için harcanacak.

PAMFİLYA AŞKI

Doğrusu biz, konservatuvarın tiyatro bölümü mezunu, Yeşilçam'ın jönü, uzun yıllar turizmle uğraşan bir işadama olarak, Salih Güney'i Antalya'da, özellikle arkeolojik kazılar peşinde, müze müdürleri, arkeologlar, bilimle

ilgili insanlarla görüşmeler içinde bulunca biraz şaşırдық. Yerel televizyonlara yaptığı programları bu konuya ayırdığından, antik tiyatroların kapatılmasına, tapınakların üzerinde yükselen bacalara, aralara asılan çarşafılara, tel örgülere veryansın ettiğinden, tarih arasındaki

Fotografilar Kutup DALGAKIRAN

Yeşilçam'ın eski jönü Salih Güney, şimdi Antalya'da Herkül'ün çalınan yarısının geri getirilmesi için çaba harcıyor.

çarpıklığa dikkat çekmeye çalışmasından herkes haberdar mıydı? Oralarda ne arıyordu?

"Ben Antalya'ya 2000 yıl evvel gelmişim zaten. Şimdi dolaştığım yerlerde hep daha önce dolaşmışım gibi geliyor. Pamfilya bölgesi beni hayatım boyunca etkiledi". Güney, cevaplamaya bu girizgahla başlıyor ve sonra Amerika'ya uzanıyoruz. Orada seyahat acentası işletirken

çok yer gezip gezdiriyor ve her gittiği yerde Türkiye'den kaçırılmış eserlere rastlamak onu iyice dolduruyor. Şimdi, Türkiye'de bulunmasının en önemli nedenlerinden birinin de bu konuda hissettiği sorumluluk olduğunu söylüyor. Çünkü hâlâ "yılda 200 milyon dolar değerinde tarihi eser çalınıyor".

Başta da söylediğimiz gibi, Güney'in

senaryolaştırıp filme çekeceği hikaye basit değil.

Yakılan depolar, patlayıcı madde yerleştirilen kazı alanları, tehdit edilen arkeologlar, yazlık ev ya da turistik tesis alanı için yok edilen tümülüsler hatırlanırsa; ve Paul Getty müzesindeki eserlerin yüzde 70'i, British Museum'daki eserlerin yüzde 30'u ve Louvre'daki eserlerin de yüzde 20'sinin Anadolu'dan olduğu düşünülürse bu hiç

de inanılmaz gelmiyor insana.

Özgen Acar'ın "Türkiye'den kaçırılan ve antik dünyanın Superman'ı sayılan bir Herkül heykelinin baş ve göğsünü tamamına on yıl sonra New York'un göbeğinde buldum" satırları da hikayenin boyutlarını açıkça gösteriyor.

HERKÜL HÜZNÜ

Güney'in "Ana çıkışı gerçek olaylardan alınmış" senaryosunda da bir cinayet var; Herkül heykelinin çalınmasına tanık olan arkeolog kadın, heykel bir yatın altına bağlanan ağı içinde kaçırılmadan önce öldürülür. Film, cinayetin ve heykelin peşinden Amerika'ya kadar uzanan kahramanların birgün Metropolitan Müzesi'nde Herkül'ün üzgün başıyla karşılaşmalarıyla da sonlanır.

Film bitecek elbet ama, hikaye gerçek hayatta bitmiyor. Antalya Müzesi'nin girişinde belden aşağısı sergilenen "sonsuz iyiliksever, doğanın afetlerine karşı yıkılmaz savaş ve savunma yeteneğine sahip, denetleyemediği gücüyle başı beladan eksik olmayan" Herkül'ün, üst yarısına kavuşması için çabalar sürüyor. Müzedeki bu hazin görüntünün etrafında, çeşitli yazılar, çağrılar... Mitolojiye göre hayatı acılar içinde geçen bu efsane kahramanın, yüzyıllar sonra bile hâlâ acılarla kıvrandığından dem vurularak, "duyarlılık" bekleniyor.

YORGUN HEYKEL

Özgen Acar da ABD'deki müzede "Yorgun Herkül" adıyla sergilenen heykelin aslında yorgun olmadığını düşünüyordu, onu bulduğunu ilan ettiği yazısında arkeolojik, doğal ve sosyal zenginliğini de yansıttık olan filmi için Kültür Bakanlığı'ndan sözler almış. "Yurtdışında ses getireceğine inanıyorum" diyor.

Biz de umuyoruz ki, film çekilmeden senaryosunun sonunda, "Mutlu son" a doğru bir değişiklik yapılabilir.

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Jale İnan Arşivi

JALARC0300913